

JUHIS

külvipindade kontrollmõõtmiseks.

1. Majapidamiste külvipindade arvestusandmete täpsuse kontrolliks teostatakse peale arvestustööde lõppu külvipindade kontrollmõõtmine valikulisel viisil arvestuspiirkondade järgi.

Kontrollmõõtmisel saadud andmeid kasutatakse paranduste tegemiseks otsestele majapidamisist saadud külvipindade arvestusandmetele paranduste tegemiseks.

2. Külvipindade kontrollmõõtmisi teostatakse 5% arvestuspiirkonnas igas maakonnas.

3. Arvestuspiirkondade valik kontrollmõõtmisele teostatakse NSVL Riikliku Plaanikomisjoni Voliniku Saagamääramise osakonna poolt. Kontrollmõõtmiseks määratud arvestuspiirkondade nimestik maakonnas teatatakse maakonna inspektorile, mitte hiljem kui kolm päeva pärast arvestustöö lõppu maakonnas. Kontrolli alla kuuluvate piirkondade arv ilma nimesid nimetamata tehakse teatavaks instrueerimisel. NSVL Riikliku Plaanikomisjoni SKV maakonna inspektorid peavad kindlustama just nendes arvestuspiirkondades kontrollmõõtmiste läbiviimist, mis määratud NSVL Riikliku Plaanikomisjoni Voliniku Saagamääramise osakonna poolt. Muutused on lubatud ainult NSVL Riikliku Plaanikomisjoni Voliniku loal.

4. Kontrollmõõtmised teostatakse spetsiaalselt Põllutöö Rahvakomissariaadi ja teiste maaorganite maakorraldajate ja agronoomide kaudu. Peale selle tuleb nimetatud tööle rakendada maamõõtjaid ja teisi seda tööd tundvaid isikuid.

5. Kontrollmõõtmise alla määratud piirkonnas peab mõõtmine hõlmama kogu külvipinna, kogu põllu-aiamaa, olenemata sellest, missugustele majapidamisliikidele ta kuulub (talumajapidamised, tööliste-teenistujate ja muude elanikgruppide majapidamised, riigimõisad, abimajapidamised jne.).

6. Külvipinnaks tulevad arvata kõik tali- ja suviviljade külvid, aga samuti ka mitmeaastaste põldheinte pind eelmiste aastate külvist. Suviviljade külвина kuulub ka see osa suviviljest arvestamisele, missugune on külvatud hävinenud taliviljade asemele. Taliviljade külvipinnaks loetakse see pind, mis on säilinud kuni suviviljade külvi lõpuni. Täielikult hävinenud taliviljade pinda, olgugi, et ta pole mitte ülekülvatud suviviljadega, taliviljade külvipinna hulka ei arvestata.

7. Kontrollmõõtmiste tulemused kõrvutatakse samanimeliste arvestuste tulemustega. Kontrolli alla kuuluva arvestuspiirkonna majapidamiste külvid, mis asuvad väljaspool antud piirkonda, ei tule siin arvestada. Küll tulevad aga arvestada nende muudes arvestuspiirkondades asuvate majapidamiste külvid, mis asuvad kontrollmõõtmisele alluvas piirkonnas.

8. Arvestuse andmed, mis on kõrvutatavad kontrollmõõtmiste andmetega peavad olema koostatud ja varutud ajalt nende piirkondade kohta, missugused kuuluvad kontrollmõõtmisele.

9. Peale kontrollmõõtmiste teostamist maakorraldaja (kontrollmõõtmise vastutav teostaja) täidab akti (mille vormid igale kätte antud) 3-es eksemplaris, milliseist üks antakse üle maakonna maaosakonnale, aga kaks ülejäänud antakse NSVL Riikliku Plaanikomisjoni SKV maakonna inspektorile. Näitarvud aktis, mis puudutavad arvestuse andmeid, täidetakse maakorraldaja poolt koos maakonna inspektoriga.

10. Maakonna inspektor on kohustatud isiklikult kontrollima kontrollmõõtmistöö õiglust. Selle kontrolli juures peab tähelepanu sellele pöörama, et mõõtmisel ei esineks vahelejätmissi üksikute majapidamiste eraldi asuvaid külve (üksikuid põllulappe muude kõlvikute keskel).

11. Kui kontrollmõõtmiste ja arvestustulemuste vahel ilmnevad märgatavad lahkuminekid, mis pole seletatavad arvestamatusega, siis peab maakorraldaja koos SKV maakonna inspektoriga selgitama selle põhjused ja lisama aktile juurde sellekohase kirjaliku seletuse.

Kui lahkuminek on sõltuv puudulikust kontrollmõõtmise teostamisest, siis peab maakonna inspektor maakonna maaosakonna kaudu kindlustama teistkordse mõõtmise läbiviimise, või nende vigade ja puuduste parandamise, missugused olid avastatud kontrollmõõtmise töös.

12. Enne kontrollmõõtmiste algust peab tegema selgitustööd kontrollmõõtmise ülesannetest ja tähtsusest.

13. Kontrollmõõtmiste kohta koostatud aktid antakse üle SKV inspektori poolt NSVL Riikliku Plaanikomisjoni Volinikule, koos muude materjalidega külvipindade arvestusest.

14. Kontrollmõõtmiste tehnilise läbiviimise kohta antakse eraldi juhised maakorraldajaile (kontrollmõõtmise teostajaile).

Tehniline juhend

põllu- ja külvipindade kontrollmõõtmiseks.

1. Põllu- ja külvipindade loenduse andemete täpsuse võrdlemiseks viiakse läbi 1945. aastal nende kontrollmõõtmise.

2. Kontrollmõõtmise teostatakse selleks NSVL Riikliku Plaanikomisjoni Voliniku poolt määratud arvestuspiirkondades, mis teakse teatavaks maakorraldajatele SKV maakonna inspektorite poolt.

3. Maakorraldaja, saades nimestiku SKV maakonna inspektorilt kontrollmõõtmisele kuuluva piirkonna kohta, peab selgitama kas maakonna täitevkomitees või Põllutöös Rahvakomissariaadis leidub plaanimaterjali selle piirkonna kohta.

4. Plaanimaterjali olemasolul mõõtmisele kuuluvate piirkondade kohta toimub külvipindade kontrollmõõtmise järgmiselt:

- olemasolevailt plaanidelt võetakse koopia vahapaberile, kus näidatakse kõlvikute kontuurid ja numbrid plaani järgi;
- looduses üksikute kontuuride äratundmisel, maakorraldaja koos valla TK esindajatega kannab põllul plaani koopiale kõik põllud ja külvid, kaasaarvatud mitmeaastaste põldheinte pindalad eelmistest aastatest ja lupiin haljasväetusteks (külviki üksikute kultuuride järgi ei jaotata).

Märkus: Külvide ja põllupindalade kontuure kantakse vahapaberile instrumentaalmõõtmise abil vaid neil juhtudel, kui seda teisel teel ei ole võimalik teha. Tarvilikud instrumentaalmõõtmised neil juhtudel toimetatakse lihtsate mõõteriistade abil (ekkerid, lint ehk rulett).

5. Kandes põllul vahapaberile kõik põllu- ja külvide pindalad, maakorraldaja kasutades olemasolevaid katastri andmeid, määrab üldise külvija põllupindalad, lahusolevate kontuuride ehk nende osade pindade kokkuvõttega (maatükkide osade pindalad arvutatakse graafiliselt vahapaberil mõõtmisandmete järgi).

Eksplikatsioonis peegeldub seega üldine pindala kõigi põllu- ja külvide pindaladest ilma nende jaotamiseta kultuuride ja maakasutuse järgi (hävinud ja mittekülvatud taliviljade pindalad jäetakse külvidest välja, hävinenud suviljade pindalad külvidest ei eraldata).

6. Plaanimaterjali puudusel külvide- ja põllupindalade kontrollmõõtmist teostatakse järgmiselt:

Maakasutuse massiivi ringmõõtmise, mis valitud kontrollmõõtmiseks, mõõdetakse teodoliidiga koos piiriliniide mõõtmisega teraslindiga ükskord ja kauguste järelmõõtmisega kaugemõõte reika järgi.

Nurgad mõõdetakse ühe poolvõttega (lubatakse nullist) üheaegse bussoli magneetiliste rumbide mõõtmisega.

7. Kogu massiiv jaotatakse diagonaalsete käikudega mitmeks poligoniks, sellise arvestusega, et perimeetrid moodustatud poligonidest ei ületaks 8-t kilomeetrit. Diagonaal käikude mõõtmine toimub kooskõlas pkt. 6 näidatud juhistele.

8. Teodoliidi seisu punktid märgitakse looduses maasse löödavate puust vaiadega.

9. Situatsiooni ülesvõtmine toimub lihtsaimate abinõudega: läbimõõtmisega, arvestamisega, ordinaatidega jne., kusjuures perpendikulaaride pikkus on lubatud kuni 200 meetrini; perpendikulaarid alla 50 meetri seatakse silmajärgi, kuid pikkusega üle 50 meetri — ekkeri abil. Perpendikulaaride mõõtmine toimub ruleti ehk lindiga.

Situatsiooni ülesvõtmiseks lubatakse rippuvate teodoliit käikude vahed, milliste pikkus aga ei või ületada 1 000 mtr.

10. Teodoliidi puudusel võib mõõtmiseks tarvitada mensulat väiksemate massiivide juures perimeetriga kuni 6 km.

11. Ülesvõtmise kuulub kogu situatsioon, antud piirkonnas põllu- ja külvipindalade kindlaksmääramiseks. Eraldada tulevad muud kõlvikud põllu ja külvide hulgast, samuti ka taluõued, teed, veed jne., kui need antud situatsioonis esinevad.

12. Üheaegselt situatsiooni ülesvõtmisega kuuluvad ülesmõõtmisele kõik põllu külvid, kaasaarvatud mitmeaastased heinad ja lupiin haljasväetuseks.

13. Ülesvõtmisel põllul peetakse mõõtmise surnaali ja abrissi, kuhu kantakse kõik põldude mõõtmiste andmed.

14. Pindade väljaarvamisel rumbide järgi (Aleksandri joonistus j. t.) paberile, koostatakse plaan mõõdus 1 : 10 000 ehk mõnes teises mõõdus, maakorraldaja suva järgi. Joonegraafiline mittesiduvus lubatakse $\frac{1}{200}$.

Rumbid arvestatakse mõõdetud nurkade järgi ja võrreldatakse vahenditult mõõdetutega (lahkuminekuud — mõõtetäpsuse piirides).

15. Plaani tuššis ei joonestata, pindala arvutatakse graafilise planimeetriga, kusjuures kontuurid nummereeritakse. Üldine massiivi pindala ja iga kontuuri pindala kirjutatakse plaanile vastava kontuuri sisse.

16. Töö lõpul koostatakse eksplikatsioon ja akt, milles peab olema näidatud:

1) üldine põllu pindala

2) üldine põllu külvipindala, millest hävinenud suviviljade pindalad ei ole mahaarvatud.

Akti blanketid antakse NSVL Riikliku Plaanikomisjoni SKV maakonna inspektorite poolt.

17. Kõik mõõtmiste kohta käivad materjalid lisatakse akti juurde ja antakse ära NSVL Riikliku Plaanikomisjoni SKV maakonna inspektorile.